

2015-12-02

Vårt dnr 2015.149-729

2015-10-02

Bil AU 151202 § 90

Bil SN 151216 § 148

Kommunrevisorerna

Revisionsrapport – Vikariehantering inom socialnämnden

Rekommendationer i revisionsrapporten

PwC, Kommunal Sektor, har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av vikariehanteringen inom socialnämnden. Rapporten har skickats till socialnämnden och kommunstyrelsen.

Den sammanfattande bedömningen är att vikariehanteringen i begränsad utsträckning sker på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen är otillräcklig.

PwC lämnar följande rekommendationer.

- Socialnämnden säkerställer att faktorer som påverkar verksamhetens behov är kända och därefter dimensioneras verksamheten utifrån tilldelade resurser.
- Socialnämnden och kommunstyrelsen dokumenterar beslutsbefogenheter för enhetschefer inom vård och socialförvaltningen.
- Socialnämnden beslutar hur nämndens verksamheter ska arbeta för att nå fullmäktiges målsättningar avseende anställningsförhållanden inom kommunförvaltningen.
- Socialnämnden beslutar vilka kompetenskrav som gäller för medarbetare inom nämndens verksamheter.

Socialnämndens allmänna kommentarer

Vård- och socialförvaltningen har under flertalet år haft ett större underskott gentemot budget. Underskotten har varit svåra att förklara då de underliggande faktorerna inte har varit kända till fullo. Någon resursfördelningsmodell, exempelvis vårdbehovsmätningar, tillämpas inte idag.

2015-12-02

Vårt dnr 2015.149-729

2015-10-02

Bil AU 151202 § 90

Bil SN 151216 § 148

Nämnden har uppmärksammat bristerna och kommer under 2016 att arbeta med att ta fram olika modeller för att bättre fördela resurser.

Verksamheten inom vård och omsorg måste bedrivas dygnet runt, alla dagar och året runt. Det är en anledning till att andelen timanställda vikarier inom vård och omsorg är generellt hög i landet. Hög korttidsfrånvaro samt mängden av olika schemapass bidrar till den höga andelen vikarier inom vård och omsorg.

Nämnden hade stora förhoppningar på effekterna av den planerade bemanningsenheten och ser det som bekymmersamt att planerna för vård- och socialförvaltningen hittills inte har realiserats på det vis man hoppats. Socialchefen har nu gett förvaltningens verksamhetscontroller i uppdrag att tillsammans med kommunledningsförvaltningen/personal upprätta ett förslag till handlingsplan för arbetet med att införa en bemanningsenhet för vård- och socialförvaltningens verksamheter.

Anställda kvinnor och män har enligt avtal rätt att ändra sin tjänstgöringsgrad, till exempel att gå upp från deltid till heltid. Förvaltningen har på uppdrag av nämnden sett över hur tillkommande timmar kan användas optimalt. Schemaperioder har synkroniserats för att underlätta användandet av denna resurs.

Möjligheten för anställda att byta semesterdagstillägg mot extra semesterdagar skapar ett vikariebehov inom de av kommunens verksamheter som måste fortgå kontinuerligt. En grov uppskattning är att det under 2015 handlar om 800 arbetsdagar inom vård- och socialförvaltningen som måste bemannas av vikarier.

Socialnämndens kommentarer PwCs rekommendationer

1. Socialnämnden säkerställer att faktorer som påverkar verksamhetens behov är kända och därefter dimensioneras verksamheten utifrån tilldelade resurser.

Nämnden delar revisorernas synpunkt att de faktorer som påverkar verksamhetens resursbehov inte är kända tillräckligt bra. Olika insatser har redan initierats för att få bättre kunskap om behovet av resurser.

2015-12-02

Vårt dnr 2015.149-729

2015-10-02

Bil AU 151202 § 90
Bil SN 151216 § 148

Under juli månad i år initierades ett projekt med avsikt att se över processerna inom det särskilda boendet Solbacken. En tidsstudie har genomförts och materialet sammanställs för närvarande för att ge en bild av verksamhetens bemanningsbehov. Resultatet av projektet kan förhoppningsvis resultera i förbättrade processer på samtliga boenden.

Under 2016 planeras vårdbehovsmätningar inom särskilda boenden. Syftet är att klarlägga bemanningsbehovet inom särskilda boenden.

Avtalet om rätt till ökad tjänstgöringsgrad har skapat en överkapacitet på vissa arbetsplatser. En översiktlig analys visar att ungefär hälften av överkapaciteten har kunnat utnyttjas av en annan arbetsplats. För att underlätta användandet av denna outnyttjade resurs kommer schemaperioder att synkas från och med årsskiftet. Beslut har fattats om att synliggöra överkapaciteten i systemet TimeCare Pool.

Inom biståndsenheten och verkställande enheter inom äldreomsorgen har man börjat arbeta utifrån modellen ÄBIC, äldres behov i centrum. Biståndsenheten har hittills bara fattat beslut om en plats i särskilt boende. Detta beslut ska numera kompletteras med ett separat beslut om en individuell insatsplan. Detta kommer att underlätta upprättandet av genomförandeplaner på det särskilda boendet och tydliggöra resursbehovet.

Hemtjänsten är utan tvekan kommunernas mest svårplanerade verksamhet, behovet av resurser ändras kontinuerligt och mycket snabbt.

Enhetscheferna inom hemtjänsten har infört en mall för att kunna följa upp produktiviteten och följsamheten mot biståndsbesluten. Data från och med halvårsskiftet i år är inmatade i mallen. Verksamhetscontrollern stödjer enhetschefernas i deras arbete med att analysera utdata från mallen och fördelningen av resurser mellan olika enheter.

Sveriges Kommuner och Landsting har i samarbete med rådet för kommunala analyser uppdaterat sitt material "Koll på hemtjänsten". Materialet är framtaget som stöd för att analysera vad som är kostnadsdrivande inom kommunens hemtjänst. Verksamhetscontrollern, samordnaren för hemtjänsten och en biståndshandläggare har nyligen börjat ett analysarbete utifrån materialet.

2015-12-02

Vårt dnr 2015.149-729

2015-10-02

Bil AU 151202 § 90
Bil SN 151216 § 148

Analys av LSS, IFO och hemsjukvård behövs också. Men de kommer att göras längre fram. Nämndens analysresurser är begränsade, verksamheter med mest personal har prioriterats.

Arbetet med att analysera och kartlägga verksamhetens bemanningsbehov tar tid och eventuella slutsatser kan dras först efter avslutat arbete.

2. Socialnämnden och kommunstyrelsen dokumenterar beslutsbefogenheter för enhetschefer inom vård och socialförvaltningen.

Kommunstyrelsens delegationsordning ger kommunchefen delegation att anställa förvaltnings- och avdelningschefer. Nämndens åsikt är att delegationsordningen behöver kompletteras med en delegation till förvaltnings- och avdelningscheferna att anställa underställd personal. Socialchefen behöver sedan dokumentera en vidaredelegation till distrikts- och enhetschefer.

3. Socialnämnden beslutar hur nämndens verksamheter ska arbeta för att nå fullmäktiges målsättningar avseende anställningsförhållanden inom kommunförvaltningen.

Nämnden anser att det behövs en kommungemensam strategi med risk- och konsekvensanalys som grund för arbetet mot målen.

Det finns flera åtgärder som kan bidra till att öka andelen tillsvidareanställda och minska andelen timanställda. Olika åtgärders inverkan på det överordnade målet om en budget i balans kan behöva undersökas.

Exempel på åtgärder inom vård- och socialförvaltningen:

- Intensifiera arbetet med att minska korttidsfrånvaron.
- Hitta bättre metoder för att utnyttja överkapacitet hos andra arbetsplatser i stället för att anställa vikarier.
- Införa en bemanningsenhet med helhetsansvar för vikariehanteringen.

4. Socialnämnden beslutar vilka kompetenskrav som gäller för medarbetare inom nämndens verksamheter.

2015-12-02

Vårt dnr 2015.149-729

2015-10-02

Bil AU 151202 § 90
Bil SN 151216 § 148

Socialnämndens kvalitetsledningssystem Vägvisaren ska säkra att det finns rutiner för att nya medarbetare har den kompetens som krävs för att utföra sina arbetsuppgifter. Det finns inget skrivet om att nämnden ska besluta om vilka kompetenskrav medarbetare ska ha.

Nämndens uppfattning är att det finns rutiner och att dessa tillämpas tillfredställande. Anställande chef ansvarar för att anställa medarbetare med rätt kompetens eller genom introduktion ge den nyanställda rätt kompetens.

Rutiner som används för att säkra att nya medarbetare har rätt kompetens

- Kommunens riktlinjer för rekrytering, ID nr 10:43
- Socialstyrelsen: Grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre (SOSFS 2011:12) samt meddelandeblad
- Socialstyrelsen: Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård (SOSFS 1997:14)
- Socialstyrelsen: Föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah (SOSFS 2011:5)
- Legitimationskrav enligt hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen med föreskrifter och allmänna råd

STRÖMSUNDS KOMMUN
Socialnämnden

Revisionsrapport - Vikariehantering inom socialnämnden

Rekommendationer i revisionsrapporten

Kommunrevisionen har låtit genomföra en granskning av vikariehanteringen inom socialnämnden. Rapporten har skickats till socialnämnden och kommunstyrelsen.

Den sammanfattande bedömningen är att vikariehanteringen i begränsad utsträckning sker på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen är otillräcklig.

PwC lämnar följande rekommendationer:

- Socialnämnden säkerställer att faktorer som påverkar verksamhetens behov är kända och därefter dimensioneras verksamheten utifrån tilldelade resurser.
- Socialnämnden och kommunstyrelsen dokumenterar beslutsbefogenheter för enhetschefer inom vård- och socialförvaltningen.
- Socialnämnden beslutar hur nämndens verksamheter ska arbeta för att nå fullmäktiges målsättningar avseende anställningsförhållanden inom kommunförvaltningen.
- Socialnämnden beslutar vilka kompetenskrav som gäller för medarbetare inom nämndens verksamheter

Socialnämnden har utarbetat ett utförligt svar som rör de punkter socialnämnden kan påverka dvs. huvuddelen av det som påpekas i revisionsrapporten.

Kommunstyrelsen berörs på en punkt.

Punkt i rapporten	Kommunstyrelsen svar och åtgärder
4.2. Organisation och arbetsfördelning avseende vikariehantering	
<i>Rekommendationer</i> För att utveckla arbetsfördelning dokumenterar socialnämnden och kommunstyrelsen enhetschefernas beslutsbefogenheter i personalärenden.	Kommunstyrelsens delegationsordning förtydligas beträffande vilka som får anställa personal.